

EVENIMENT

independenței românești 1878 până la anul de grație și disgrație 1989. Și – ce este, în sfârșit, ferm angajat – preocuparea perspectivei și retrospectivei istorice, nu din și prin viziunea pe care și-o oferă documentele și declarațiile publice oficiale sau lucrările dedicate slujirii unor opțiuni politice sau a varii interese, ci prin dezvăluirea proiectelor, actelor și faptelor din umbră.

Ne aflăm, astfel, în fața adevăratelor cauze și interese – documentate direct din surse încă neintroduse în circuitul științific românesc – care au făcut din România anulului 1989 să fie „omul bolnav” al lumii, chiar și dincolo – și aceasta este marea realizare a autorului - de traumele proprii unui popor care și-a găsit drumul exprimării de sine și pentru sine – adică cel statal - într-un târziu evidențiat și marcat și de tentația și dorința continuă a celor din jur de a-l exclude și refuza memoriei istorice. În perceperea istoricului Larry Watts, exprimările și explicațiile ce vor urma să vină în evidențierea realităților ce ne-au configurat proiecții în imagini de coșmar cu tente tragico-comice ale unei butaforii politico-militară de esență comună atât lui Kafka cât și lui Chaplin, nu pot fi înțelese în afara evidențierii contextului geopolitic românesc și în conexie și condiționare directe, factorilor de presiune externă nemijlocită.

Răspunzându-le tuturor acelor care încearcă să explice momentul decembrie 1989, prin prisma actelor și faptelor, incapacităților și blocajelor comunismului românesc de tip ceaușist, a comportamentelor sistemelor de forțe ale statului și în primul rând a naturii și mentalităților de sistem și grup ale - câinelui de pază, a regimului, numit securitate – istoricul ne îndeamnă și ne sugerează chiar o formulă a paradoxului, nu de puține ori consemnat ca variantă necesară, chiar indispensabilă, unei șanse istorice: „ferește-mă doamne de prieteni pentru că de dușmani mă apăr singur”.

Pe fond și de fond, așa am înțeles eu acest titlu atât de incitant „With Friends Like

These”. Și nu este vorba de a te afla doar în fața unui paradox, generat - uneori de jocuri aleatorii, ci a unuia impus de constatarea că reprezintă o configurare continuă de interese adversative în jocul raporturilor de putere din zonă, care de fiecare dată, a căutat să rezolve contradicțiile, fie încercând eliminarea ta prin asumarea de control, fie, în situațiile de nondeterminări evidente de putere, sfârșind prin a-și acomoda pretențiile prin compensații pe seama spațiului românesc. Astfel, printr-o abordare lărgită a determinărilor intercondiționarilor lui decembrie 1989, Larry L. Watts reușește o fascinantă ofertă în fața celor, zeci și sute, de căutători ai „adevărului” asupra momentelor respective, prizonieri mai mult sau mai puțin determinați, nu de puține ori, nevinovați, care încearcă să explice totul prin fapta și imagistica posibil de a fi accesate și interpretate. Avem, astfel, privilegiul accesului la informații deosebite asupra drumului românilor de la starea de geografie etnică asumată la cea de formulă politică stabilă, impusă și recunoscută, dar continuu contestată și atacată. O fascinantă asamblare de date și informații, prognoze și reacții românești în fața unor contexte și realități de cele mai multe ori neînțelese sau contrare aranjamentelor geopolitice deja configurate și asumate de alții. De altfel, după ce citești primele capitole ale lucrării, nu poți - indiferent cât de adversativ determinat te-ai simți, sau tocmai pentru aceea - să nu sesizezi că 1989-1990, nu s-au deosebit cu nimic de contextualitățile de forță și intervenție ale anilor 1877-1878; 1917-1919; 1939-1940; 1947-1949; 1968. Sau, dacă au fost diferențe - și acestea nu pot trece nesezizate, atunci acestea au constatat doar în ponderea factorilor adversativi și în experiențele tragice care s-au consumat, prețul de sânge plătit de români, cu excepția lui 1968, fiind mai mic, în 1989. Pe același palier, al avantajelor consemnate, consecințele destabilizărilor și destructurărilor au fost concretizate în formule de expres-